

Četrtek, 31. maj 2018

P8_TA(2018)0232

Zagovorniki pravic žensk v Saudovi Arabiji

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 31. maja 2018 o položaju zagovornikov pravic žensk v Saudovi Arabiji (2018/2712(RSP))

(2020/C 76/15)

Evropski parlament,

- ob upoštevanju svojih prejšnjih resolucij o Saudovi Arabiji, zlasti tistih z 11. marca 2014 o Savdski Arabiji: odnosi z EU in njena vloga na Bližnjem vzhodu in v severni Afriki ⁽¹⁾, z dne 12. februarja 2015 o Savdski Arabiji: primer Raifa Badavija ⁽²⁾ in z dne 8. oktobra 2015 o primeru Alija Mohameda Al Nimra ⁽³⁾,
- ob upoštevanju podelitve nagrade Saharova za svobodo misli savdskemu blogerju Raifu Badaviju leta 2015,
- ob upoštevanju izjave, ki jo je 29. maja 2018 dal tiskovni predstavnik visokega komisarja OZN za človekove pravice o nedavnih aretacijah v Saudovi Arabiji, vključno s samovoljnim pridržanjem in izginotjem Navafa Talala Rašida, princa dinastije Rašid in sina pokojnega pesnika Navafa Talala Bin Abdula Aziza Al Rašida, brez dolžnega pravnega postopanja,
- ob upoštevanju izjave savdskega predsedstva državne varnosti z dne 18. maja 2018 o aretacijah sedmih osumljencev,
- ob upoštevanju novega osnutka zakonodaje o prepovedi nadlegovanja, ki ga je savdski svet šur sprejel sprejela 28. maja 2018,
- ob upoštevanju vpliva sankcij, ki so jih Saudova Arabija in druge države uvedle proti Katarju, na človekove pravice doma in v širši regiji, in poročila o vplivu zalivske krize na človekove pravice, ki ga je Urad visokega komisarja Združenih narodov za človekove pravice objavil decembra 2017,
- ob upoštevanju članstva Saudove Arabije v Svetu OZN za človekove pravice in Komisiji OZN o položaju žensk, pa tudi prihodnjega članstva v izvršnem svetu te komisije, ki se začne januarja 2019,
- ob upoštevanju govora komisarja Hristosa Stilianidisa v imenu podpredsednice Komisije/visoke predstavnice Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko ob razpravi v Evropskem parlamentu 4. julija 2017 o izvolitvi Saudove Arabije za članico v Komisiji OZN o položaju žensk,
- ob upoštevanju zaključnih ugotovitev odbora za odpravo vseh oblik diskriminacije žensk o združenem tretjem in četrtem rednem poročilu za Saudovo Arabijo z dne 9. marca 2018 ⁽⁴⁾,
- ob upoštevanju skupnega dokumenta o Saudovi Arabiji v imenu organizacije ALQST, Zalivskega centra za človekove pravice in Mednarodne zveze za človekove pravice z 69. seje Odbora OZN za odpravo vseh oblik diskriminacije žensk 7. marca 2018,
- ob upoštevanju Konvencije OZN o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW),
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o političnih in državljanskih pravicah iz leta 1966,
- ob upoštevanju Mednarodnega pakta o ekonomskih, socialnih in kulturnih pravicah iz leta 1966,
- ob upoštevanju Splošne deklaracije o človekovih pravicah iz leta 1948,

⁽¹⁾ UL C 378, 9.11.2017, str. 64.

⁽²⁾ UL C 310, 25.8.2016, str. 29.

⁽³⁾ UL C 349, 17.10.2017, str. 34.

⁽⁴⁾ CEDAW/C/SAU/CO/3-4.

Četrtek, 31. maj 2018

- ob upoštevanju smernic EU o zagovornikih človekovih pravic,
  - ob upoštevanju členov 135(5) in 123(4) Poslovnika,
- A. ker so od 15. maja 2018 savdske oblasti zaradi aktivizma za človekove pravice aretirale sedem žensk, in sicer Ludžajn Al Hatlul, Ajšo Al Mana, Madeho Al Adžruš, Eman Al Nafdzan, Azizo Al Jusef, Hesah Al Šejk, Valo Al Šubar, in štiri moške, in sicer Ibrahima Fahada Al Nafdzana, Ibrahima Al Modejmigha, Mohameda Al Rabiaha in Abdulaziza Al Mešala; ker so bili vsi ti nato obtoženi zaradi podpiranja dejavnosti tujih krogov, novačenja oseb na občutljivih vladnih položajih in oskrbovanja tujih krogov z denarjem z namenom, da bi destabilizirali kraljestvo Saudovo Arabijo; ker so ti aktivisti znani po svoji kampanji proti prepovedi vožnje za ženske in za odpravo sistema moškega skrbništva; ker so bili aretirani pred predvideno odpravo prepovedi vožnje za ženske 24. junija 2018;
- B. ker so bile Madeha Al Adžruš, Vala Al Šubar, Ajša Al Mana in Hesah Al Šejk po poročilih izpuščene 24. maja 2018;
- C. ker je primer Ludžajn Al Hatlul še posebej zaskrbljujoč, saj je bila marca 2018 proti svoji volji premeščena iz Abu Dabija v Saudovo Arabijo po tem, ko je prisostvovala seji o pregledu za Saudovo Arabijo v Odboru OZN za odpravo diskriminacije žensk; ker ji je bila do njene aretacije izrečena prepoved potovanja in je trenutno pridržana brez možnosti stikov – domnevno z drugimi aktivisti;
- D. ker Saudova Arabija ženskam nalaga nekatere od najstrožjih omejitev kljub nedavnim vladnim reformam, katerih namen je spodbuditi pravice žensk v zaposlitvenem sektorju; ker je savdski politični in družbeni sistem še vedno nedemokratičen in diskriminatoren, v katerem so ženske drugorazredni državljani, ne omogoča svobode vere in prepričanja, hudo zapostavlja številčne tuje delavce v svoji državi in močno zatira vsak izraz nestrinjanja;
- E. ker preiskave in delo v zvezi s tem primerom še vedno potekajo in je zaradi omejevanja informacij, ki jih objavijo savdske oblasti, težko priti do informacij o aretacijah;
- F. ker so savdske oblasti 25. maja 2018 aretirale vidnega zagovornika človekovih pravic Mohameda Al Badžadija, ustanovnega člana prepovedanega savdskega združenja za državljanske in politične pravice, ki je varnostne sile obtožil zlorab;
- G. ker so provladne medijske hiše in platforme družbenih medijev v nekaj dneh po aretacijah teh zagovornikov človekovih pravic zoper njih sprožile intenzivno kampanjo blatenja, v kateri so jih razglasile za izdajalce, ki ogrožajo državno varnost; ker so strokovnjaki prepričani, da ta kampanja, ki še kar poteka, kaže na namero, da jim utegnejo biti izrečene potencialno zelo ostre kazni;
- H. ker se savdska družba postopoma, a stalno spreminja, in ker so savdske oblasti sprejele več ukrepov za izboljšanje na področju ustreznega priznavanja žensk kot enakopravnih državljanek, ko so jim podelile pravico, da volijo na občinskih volitvah, jim omogočile dostop do posvetovalnega sveta šur in nacionalnega sveta za človekove pravice, odpravile prepoved vožnje za ženske in jim omogočile dostop do javnih športnih prireditev;
- I. ker bi moral biti program reform Vizija 2030, ki prinaša gospodarsko in družbeno preobrazbo te države na podlagi krepitev vloge žensk, resnična priložnost za savdske ženske, da si zagotovijo pravno emancipacijo, ki je absolutno nujna, da bi lahko polno uživale svoje pravice iz konvencije CEDAW; ker pa se zdi, da nedavni val aretacij zagovornikov pravic žensk vodi stran od tega cilja in bi utegnil odvrniti pozornost od programa reform;
- J. ker je savdski prestolonaslednik Mohamed Bin Salman Al Saud z besedami podprl reformo pravic žensk, zlasti med svojo turnejo po Evropi in Združenih državah Amerike, a so bile doslej te reforme omejene in najresnejša prepreka za pravice žensk, sistem moškega skrbništva, še vedno ostaja pretežno nespremenjen; ker je poleg tega prav on nadzoroval razširjeno zatiranje vidnih aktivistov, odvetnikov in zagovornikov človekovih pravic, ki se je, odkar je začel vzpostavljati nadzor nad varnostnimi institucijami svoje države, še okrepilo;

Četrtek, 31. maj 2018

- K. ker ima Saudova Arabija vrsto diskriminatornih zakonov, zlasti pravnih določb v zvezi z osebnim statusom, položajem delavk migrantk, zakonikom o civilnem statusu, zakonikom o delovnih razmerjih, zakonom o državljanstvu in sistemom moškega skrbništva, ki uveljavljanje večine pravic žensk iz konvencije CEDAW pogojuje z dovoljenjem moškega skrbnika;
- L. ker ima Saudova Arabija aktivno skupnost spletnih zagovornikov človekovih pravic in največje število uporabnikov omrežja Twitter na Bližnjem vzhodu; ker je organizacija Reporters Without Borders (Poročevalci brez meja) Saudovo Arabijo uvrstila na svoj seznam „sovražnikov interneta“ zaradi njene cenzure medijev in interneta ter kaznovanja oseb, ki so kritični do vlade ali vere; ker sta svoboda izražanja ter svoboda tiska in medijev, tako spletnih kot nespletnih, bistvena pogoja in katalizatorja demokratizacije in reform ter nadzora nad oblastjo; ker je prejemnik nagrade Saharova v letu 2015 Raif Badavi še vedno v zaporu zgolj zaradi mirnega izražanja svojega mnenja;
- M. ker je bil indeks OZN človekovega razvoja za Saudovo Arabijo za leto 2015 ocenjen na 0,847, s čimer se država uvršča na 38. mesto med 188 državami in ozemlji; ker je indeks OZN neenakosti med spoloma za Saudovo Arabijo 0,257, s čimer se ta uvršča na 50. mesto med 159 državami glede na indeks za leto 2015; ker se je Saudova Arabija v Svetovnem poročilu o razlikah med spoloma za leto 2017, ki ga objavlja Svetovni gospodarski forum, uvrstila na 138. mesto med 144 državami;
- N. ker je glede na mnenje Odbora za odpravo diskriminacije žensk splošna zadržanost Saudove Arabije v zvezi s konvencijo CEDAW neskladna s cilji in namenom te konvencije in po njenem 28. členu nedopustna; ker se je Saudova Arabija zavezala, da bo podpirala najvišje standarde spodbujanja in varstva človekovih pravic, ko se je leta 2013 z uspehom potegovala za članstvo v Svetu OZN za človekove pravice;
1. poziva savdske oblasti, naj prenehajo z vsemi oblikami nadlegovanja, tudi na pravosodni ravni, proti Eman Al Nafdzan, Azizi Al Jusef, Ludžajn Al Hatlul, Ajši Al Mana, Madehi Al Ajruš, Hesah Al Šejk, Vali Al Šubar, Mohamedu Al Rabjahu in Ibrahimu Al Mudejmighu in vsem drugim zagovornikom človekovih pravic v tej državi, da bi lahko svoje delo opravljali brez neupravičenih ovir in strahu pred povračilnimi ukrepi;
  2. obsoja nenehno zatiranje zagovornikov človekovih pravic, tudi zagovornikov pravic žensk, v Saudovi Arabiji, kar spodkopava verodostojnost procesa reform v državi; poziva vlado Saudove Arabije, naj nemudoma in brezpogojno izpusti vse zagovornike človekovih pravic ter druge zapornike vesti, ki so bili priprti in obsojeni le zaradi uveljavljanja pravice do svobode izražanja in miroljubnega delovanja na področju človekovih pravic; obsoja nenehno in sistematično diskriminacijo žensk in otrok v Saudovi Arabiji;
  3. izreka priznanje savskim ženam in zagovornicam pravic žensk, ki se zavzemajo za odpravo vseh oblik nepravilnega in diskriminatornega ravnanja, ter vsem tistim, ki se kljub težavam zavzemajo za človekove pravice;
  4. pozdravlja obljubo, da bo v tej državi v okviru agende Vizija 2030 odpravljena prepoved vožnje za ženske;
  5. poudarja, je treba pri pridržanju pripornikov, tudi priprtih zagovornikov človekovih pravic, upoštevati načela za zaščito vseh oseb, ki so kakor koli pridržane ali zaprte, kakor jih je generalna skupščina OZN sprejela z resolucijo št. 43/173 z dne 9. decembra 1988;
  6. ugotavlja, da so mednarodna avtomobilska podjetja, zlasti tista s sedežem v EU, še pred odpravo prepovedi vožnje za ženske začela ciljno usmerjeno oglaševanje;
  7. je zelo zaskrbljen zaradi razširjenosti spolnega nasilja v Saudovi Arabiji, ki se večinoma še vedno ne prijavi in ne dokumentira, utemeljuje pa se med drugim s potrebo po discipliniranju žensk, ki so pod moškim skrbništvom; poziva savdske oblasti, naj sprejmejo celovito zakonodajo, s katero bodo natančno opredelile in kriminalizirale vse oblike nasilja na podlagi spola nad ženskami, zlasti posilstvo, vključno s posilstvom v zakonu, spolne napade in spolno nadlegovanje, in naj odpravijo vse ovire za dostop žensk do pravnega varstva;
  8. je ogorčen zaradi sistema moškega skrbništva, pri čemer se dovoljenje moškega skrbnika še vedno pričakuje na številnih področjih, kot so potovanje v tujino, dostop do zdravstvenih storitev, izbira prebivališča, sklenitev zakonske zveze, vložitev pritožbe pri pravosodnih organih, zapustitev državnih zatočišč za zlorabljene ženske ali centrov za pridržanje; poudarja, da ta ureditev odraža globoko zakoreninjen patriarhalni sistem, ki vlada državi;

Četrtek, 31. maj 2018

9. poziva savdske oblasti, naj spremenijo zakon o združenjih in ustanavljanju organizacij iz decembra 2015 in ženskim aktivistkam omogočijo, da se organizirajo ter svobodno in neodvisno odpravljajo svoje delo brez neumestnega vmešavanja državnih organov; prav tako poziva k spremembi protiterorističnega zakona in zakona proti kibernetiski kriminaliteti ter zakona o tisku in publikacijah, ki se vedno znova uporabljajo za preganjanje zagovornikov človekovih pravic, pa tudi vseh diskriminatornih določb v pravnem sistemu;
10. poziva savdske oblasti, naj ratificirajo Mednarodni pakt o državljanskih in političnih pravicah, umaknejo pridržke do Konvencije o odpravi vseh oblik diskriminacije žensk (CEDAW) in ratificirajo njen izbirni protokol, tako da bodo savdske ženske lahko v celoti uživale pravice, opredeljene v njej, ter naj odpravijo poroke otrok, prisilne poroke in obvezna pravila oblačenja za ženske; poziva Saudovo Arabijo, naj izda stalno povabilo za obisk države predstavnikom vseh posebnih postopkov Sveta OZN za človekove pravice;
11. poziva savdske oblasti, naj vsem prebivalcem Saudove Arabije omogočijo delovanje neodvisnega tiska in medijev ter zagotovijo svobodo izražanja, združevanja in mirnega zbiranja; obsoja represijo nad zagovorniki človekovih pravic in protestniki med mirnimi demonstracijami; poudarja, da je mirno zavzemanje za temeljne zakonske pravice ali kritične opazke v družbenih medijih izraz neodtujljive pravice; poziva savdske oblasti, naj odpravijo omejitve za zagovornike človekovih pravic, ki jim prepoveduje, da bi javno spregovorili na družbenih in mednarodnih medijev;
12. opozarja, da je bila Saudova Arabija ob podpori nekaterih držav članic EU izvoljena v komisijo Združenih narodov za položaj žensk;
13. poziva podpredsednico/visoko predstavnico, Evropsko službo za zunanje delovanje (ESZD) in države članice, naj zagotovijo popolno izvajanje smernic EU v zvezi z zagovorniki človekovih pravic in razširijo svojo zaščito in podporo za zagovornike človekovih pravic, zlasti za ženske;
14. poziva EU, naj na naslednjem zasedanju Sveta OZN za človekove pravice predloži resolucijo o položaju zagovornikov človekovih pravic v Saudovi Arabiji; poziva EU, naj na naslednjem zasedanju Sveta za človekove in Komisije OZN o položaju žensk opozori na vprašanje članstva držav v vprašljivim spoštovanjem človekovih pravic, tudi kar zadeva spoštovanje pravic žensk in enakosti spolov; poziva EU, naj v Svetu OZN za človekove pravice predlaga imenovanje posebnega poročevalca OZN za človekove pravice v Saudovi Arabiji;
15. poziva EU, naj na dnevni red letnega vrhunškega srečanja med EU in Svetom za sodelovanje v Zalivu, pa tudi drugih dvostranskih in večstranskih forumov, kot stalno točko uvrsti razpravo o človekovih pravicah, zlasti o položaju zagovornic človekovih pravic; poziva Komisijo, naj razmisli o uvedbi ciljno usmerjenih ukrepov proti posameznikom, ki so odgovorni za hude kršitve človekovih pravic; ugotavlja, da se nagrada Chaillot za spodbujanje človekovih pravic na območju Zalivskega sveta za sodelovanje po pravilniku lahko podeli samo osebam ali organizacijam, ki so zakonito registrirane in „konstruktivno sodelujejo z državnimi organi“;
16. poziva Evropsko službo za zunanje delovanje in Komisijo, naj dejavno podpreta skupine civilne družbe in posameznike, ki zagovarjajo človekove pravice v Saudovi Arabiji, tudi z organizacijo obiskov v zaporih, spremljanji sojenj in izjavami za javnost;
17. poziva podpredsednico/visoko predstavnico, Evropsko službo za zunanje delovanje in države članice, naj še naprej vodijo dialog s Saudovo Arabijo o človekovih pravicah, temeljnih svoboščinah in zaskrbljujoči vlogi države v tej regiji; izraža svojo pripravljenost za vodenje konstruktivnega in odprtega dialoga s savdskimi oblastmi, tudi s poslanci, o izvajanju njihovih mednarodnih obveznosti na področju človekovih pravic; poziva k izmenjavi strokovnega znanja o pravosodju in pravnih zadevah, da bi okrepili varstvo pravic posameznikov v Saudovi Arabiji;
18. poziva savdske oblasti, naj ustavijo bičanje Raifa Badavija in ga takoj in brezpogojno izpustijo, saj je zapornik vesti in je bil priprt in obsojen le zaradi uveljavljanja pravice do svobode izražanja; poziva EU, naj še naprej opozarja na njegov primer v vseh stikih na visoki ravni;
19. poziva savdske oblasti, naj uvedejo takojšen moratorij za uporabo smrtne kazni, s čimer bodo storili prvi korak k njeni trajni odpravi; poziva k ponovnemu pregledu vseh smrtnih obsodb, da bi zagotovili, da so pri sojenjih res spoštovali mednarodne standarde;

Četrtek, 31. maj 2018

20. poziva savdske oblasti, naj prenehajo podžigati sovraštvo in diskriminacijo verskih manjšin ter vseh drugih posameznikov in skupin, katerih človekove pravice so v Saudovi Arabiji kršene, tudi tujih državljanov iz držav iz drugih regij;

21. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu, Komisiji, podpredsednici Komisije/visoki predstavnici Unije za zunanje zadeve in varnostno politiko, Evropski službi za zunanje delovanje, generalnemu sekretarju OZN, visokemu komisarju OZN za človekove pravice, njegovemu veličanstvu kralju Salmanu bin Abdulazizu, prestolonasledniku princu Mohamedu bin Salmanu Al Saudu, vladi Kraljevine Saudove Arabije in generalnemu sekretarju Centra za nacionalni dialog Kraljevine Saudove Arabije.
